

(10)(2e), (10)(2e)

Van: (10)(2e)
Verzonden: maandag 4 mei 2020 20:33
Aan: _Dienstpostbus Digitale Balie
CC: (10)(2e), (10)(2e); (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)
 (10)(2e); _Dienstpostbus Directiesecretariaat DMO
Onderwerp: FW: Kwetsbare jongeren buiten beeld door corona
Bijlagen: Kwetsbare jongeren buiten beeld door corona.pdf; Signaleringsrapportage kwetsbare jongeren.pdf

Beste collega,

Graag bijgaande brief in nemen en doorzetten naar de desbetreffende directie.

Groet

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

Van: Directiesecretariaat MEE NL <(10)(2e)mee.nl>
Verzonden: 4 mei 2020 18:16
Naar: Minister van VWS <(10)(2e)minvws.nl>
Cc: (10)(2e)@hardenberg.nl
Onderwerp: Kwetsbare jongeren buiten beeld door corona

Geachte minister De Jonge,

Namens (10)(2e) stuur ik u bijgaande brief en bijbehorende signaleringsrapportage over kwetsbare jongeren in coronatijd.

Hartelijke groet,

(10)(2e) (10)(2e)
 (10)(2e)

MEE NL
 Koningin Wilhelminalaan 3 | 3527 LA Utrecht
 T (10)(2e)

MEE NL is de coöperatieve vereniging van 20 MEE-organisaties.
 Voor landelijke onafhankelijke en levensbrede cliëntondersteuning.

Meer weten over MEE? Ga naar: <http://www.mee.nl>

MEE NL
 Meedoen mogelijk maken
 Koningin Wilhelminalaan 3
 3527 LA | Utrecht
 T (10)(20)
 info@mee.nl
 www.mee.nl

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
 Minister H.M. de Jonge
 Postbus 20350
 2500 EJ 'S-GRAVENHAGE

Kopie: Minister van Gehandicaptenzaken, (10)(2e)

Datum 4 mei 2020
 Telefoon (10)(2e)
 Pagina 1/2
 Onderwerp Kwetsbare jongeren buiten beeld door corona

Geachte heer De Jonge,

De coronacrisis heeft grote gevolgen voor onze samenleving. Deze gevolgen zijn nog ingrijpender voor verschillende groepen, zoals kwetsbare jongeren. MEE maakt zich hierover zorgen en heeft daarom op 21 april jl. een online symposium georganiseerd. Ruim 1700 zorgprofessionals hebben zich aangemeld en hebben vooraf en gedurende het symposium grote zorgen geuit. Deze zorgen willen we met u delen.

MEE wil in deze brief de urgentie benadrukken van de verslechtering van de positie van kwetsbare jongeren in deze periode en u vragen om expliciet en integraal rekening te houden met deze jongeren in de visievorming en beleid over de inrichting van de '1,5 meter samenleving'.

Signaleringsrapportage

Voorafgaand aan het symposium hebben 972 professionals vragenlijsten ingevuld en tijdens het congres hebben bijna 1000 online-deelnemers polls ingevuld. De respondenten vormen een representatieve afspiegeling van de gehele sector en zijn o.a. werkzaam in de jeugdzorg, hulpverlening, onderwijs en wijkteams. MEE heeft de gegevens geanalyseerd en verwerkt in een signaleringsrapportage. In de bijlage is deze rapportage opgenomen.

MEE signaleert als grootste zorgpunten bij kwetsbare jongeren:

- het wegvallen van school of dagbesteding en daarmee het ontbreken van dagstructuur met als gevolg verveling, angst, verergering van verslavingsproblematiek, agressie en eenzaamheid (59%);
- het uit het zicht raken van jongeren (54%);
- escalatie in een onveilige thuissituatie (48%).

Uit de signalen blijkt ook dat het door de coronamaatregelen moeilijker is voor professionals om hun werk uit te voeren en jongeren te bereiken, terwijl ondersteuning in deze tijd juist extra hard nodig is:

- zorgprofessionals zetten volop in op digitale communicatiemiddelen om contact te zoeken met kwetsbare jongeren, maar door het ontbreken van direct contact verdwijnen jongeren eerder van de radar. Ook worden door het gebruik van digitale communicatie non-verbale signalen gemist;

MEE NL

Datum 4 mei 2020
Pagina 2/2

- 76% van de ondervraagden geeft aan met alléén digitale communicatie het werk niet goed genoeg uit te kunnen voeren.

Kwetsbare jongeren

Bij de bestrijding van corona ging de aandacht tot nu toe uit naar de acute medische problemen en ouderen. In deze hectiek zijn kwetsbare jongeren buiten beeld gebleven. Corona heeft echter ook een grote impact op kwetsbare jongeren. Deze groep betreft:

- jongeren met beperkte cognitieve vaardigheden, vaak in combinatie met gedragsproblematiek op alle leefgebieden;
- jongeren die al in contact staan met een zorgprofessional maar nu uit het zicht verdwijnen, en jongeren die nu hulp nodig hebben maar de stap voor hulp niet (zelf) kunnen zetten;
- jongeren met problemen die onzichtbaar blijven achter de voordeur en voor onveilige situaties zorgen waar jongeren niet zelf uit kunnen komen.

Urgentie

Voor deze kwetsbare doelgroep kan het ontbreken van begeleiding, ook gedurende een korte periode, direct grote gevolgen hebben en kunnen er problemen ontstaan die hen jarenlang achtervolgen. Onze reden voor zorg wordt versterkt door het rapport van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) met verontrustende conclusies over het welzijn van kwetsbare jongeren nog vóór de coronacrisis, dat uitkwam in maart 2020.

We maken ons vanwege al deze signalen vanuit de grote groep zorgprofessionals grote zorgen over kwetsbare jongeren. We willen u daarom vragen om deze groep niet te vergeten en in de visievorming over de inrichting van de '1,5 meter samenleving' specifiek aandacht te hebben voor deze groep en kwetsbare mensen in het algemeen.

We hopen dat deze signaleringsrapportage over kwetsbare jongeren, in relatie tot corona, u helpt bij het (h)erkennen van de problematiek en dat het u inspireert in het zoeken naar oplossingen om proactief contact te zoeken met deze jongeren en hen maatwerk te bieden.

Wij willen u daarbij met raad en daad bijstaan en gaan graag met u hierover in gesprek, bijvoorbeeld over de verschillende nieuwe werkvormen die zijn ontwikkeld voor deze doelgroep en voor het werken met kwetsbare mensen in het algemeen zoals outreachende cliëntondersteuning.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

Bijlage: [Hier kunt u de video-opname van het online congres 'Kwetsbare jongeren in coronatijd' bekijken.](#)

Kwetsbare jongeren in coronatijd.
Signaleringsrapport onder professionals in coronatijd 21 april 2020.

MEE

Inhoud

- 2 Samenvatting symposium
- 3 Profiel professionals
- 4 Zorgen bij professionals
- 4 Digitalisering van begeleiding
- 5 Wat moet er veranderen?
- 6 **Vraag 1:** Waar maak je je zorgen over in je werk met jongeren in deze coronatijd?
- 7 **Vraag 2:** Welke nieuwe manieren heb jij gevonden en gebruik je om jongeren op afstand te begeleiden?
- 8 **Vraag 3:** Wat betekent digitalisering voor jouw werk?

Verantwoording

Het signaleringsrapport dat voor u ligt benadrukt de urgentie van de verslechtering van de positie van kwetsbare jongeren door de coronamaatregelen. MEE brengt jaarlijks een signaleringsrapportage uit waarin de knelpunten worden geïnventariseerd waarmee onze cliënten te maken hebben.

Kwetsbare jongeren in coronatijd

In het kader hiervan hebben we dinsdag 21 april jl. een online symposium georganiseerd om signalen op te halen over kwetsbare jongeren in coronatijd omdat we ons hier grote zorgen over maken en met professionals in gesprek wilden. Ruim 1750 professionals hebben deelgenomen aan het congres. Hiervan hebben 972 professionals vragenlijsten ingevuld. In het rapport zijn de uitkomsten verwerkt.

21 april 2020

Signaleringsrapport onder professionals in de jeugdzorg

Het online congres is gefinancierd vanuit een subsidie van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor de pilot Toekomstcoach van MEE.

Profiel professionals

- 54% Hulpverlener / consulent / maatschappelijk werker / jobcoach / cliëntondersteuner
- 13% Zorgcoördinator / manager / adviseur
- 12% Gedragsdeskundige / onderzoeker / psycholoog
- 11% Leerkracht / leerlingbegeleider en – ambtenaar
- 3% Bestuurder / voorzitter / directeur
- 7% Overig

TOP 3:

Zorgen bij professionals

- 58% Het wegvallen van structuur en dagritme
- 54% Jongeren raken uit beeld
- 48% Onveilige thuissituatie

Digitalisering van begeleiding

- 45% Contact door middel van beeldbellen
- 17% Meer contactmomenten voor vinger aan de pols
- 14% Gebruik van Whatsapp

Wat moet er veranderen?

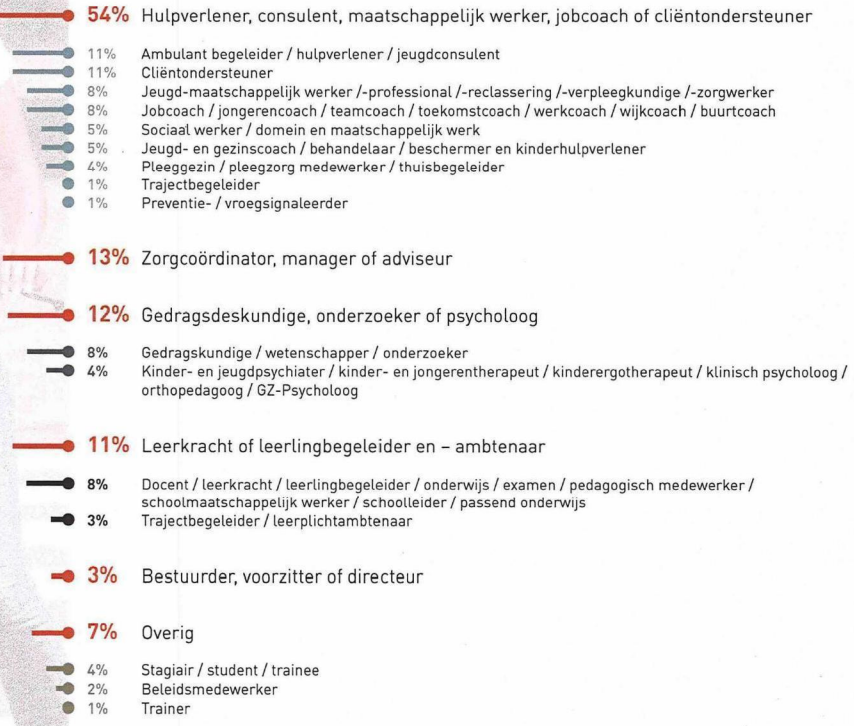
- 37% Fysieke contact om elkaar in de ogen te kijken
- 18% Landelijk gestelde richtlijnen voor duidelijkheid
- 8% Balans tussen werk en privé

Is digitalisering een goede ontwikkeling?

- 76% Nee
- 24% Ja

Profiel professionals
 Wat voor werk doe je?

MEE

Zorgen bij professionals

Waar maak jij je het meeste zorgen over bij kwetsbare jongeren?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- 58% Het wegvallen van structuur en dagritme / verveling / op straat hangen / gamen
- 54% Jongeren raken uit beeld / geen contact kunnen krijgen via app / sms of beeldbellen niet mogelijk door ontbreken wifi of devices
- 48% Onveilige thuissituatie / spanningen thuis / huiselijk geweld
- 29% Sociaal isolement / gemis contact anderen / geen plek waar ze terecht kunnen
- 28% Niet goed kunnen bereiken, geen verbinding en onvoldoende zorg
- 28% Psychische klachten / eenzaamheid / depressie / zelfmoord / agressie
- 15% Zorg mijden
- 10% Missen school en geen goede aansluiting arbeidsmarkt / toekomstperspectief
- 3% Financiën / geen werk / geen geld / geen eten

Digitalisering van begeleiding

Welke nieuwe manieren heb jij gevonden en gebruik je om jongeren op afstand te begeleiden?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- 45% Contact door middel van beeldbellen zoals FaceTime / Skype / Zoom / Teams / Houseparty
- 17% Meer contactmomenten voor vinger aan de pols
- 14% Inzet van Whatsapp
- 9% Wandelen met 1,5 meter afstand
- 4% Schema maken voor dagstructuur
- 4% Opzetten noodopvang
- 4% Jongeren stimuleren in beweging te blijven
- 2% Ouders extra betrekken bij gesprekken
- 1% Samen filmpjes maken voor sociale media zoals Instagram / TikTok

MEE

Wat moet er veranderen?

Wat heb jij nodig om je werk te kunnen uitvoeren

- 40% Fysiek contact om elkaar in de ogen te kijken en vrijheid om cliënten te kunnen bezoeken
- 18% Landelijke gestelde richtlijnen voor duidelijkheid
- 8% Balans tussen werk en privé
- 7% Veilige plek om cliënten te kunnen zien
- 7% Meer vrijheid in flexibel werken en minder bureaucratie
- 6% Samenwerking met collega's / organisaties / partners overgang naar volwassenheid 18-/18+
- 6% Vertrouwen in professionaliteit / steun
- 5% Kennis en ervaring delen met elkaar / collega's voor afstemming en saamhorigheid
- 2% Beschermingsmiddelen / maatregelen / mondkapjes

Voor nu is het onduidelijk hoe we straks de onderzoeken weer kunnen opstarten. Tegelijkertijd komen er nieuwe, frisse ideeën. Dus het betekent ook vernieuwing.

Gedragsdeskundige

Ik denk dat de digitalisering vanwege de coronacrisis een boost krijgt en de creativiteit van medewerkers mooie, nieuwe initiatieven oplevert die straks normaal worden tijdens de cliëntondersteuning.

Student, net afgestudeerd en werkzoekend

Een combi van digitaal en face-to-facecontact zie ik in de toekomst wel als voordeel. Op die manier zijn er in minder tijd meer contactmomenten mogelijk.

Gezins hulpverlener

MEE

Vraag 1:

Waar maak je je zorgen over in je werk met jongeren in deze coronatijd?

Ik maak me zorgen om jongeren die van de radar verdwijnen.

Schoolmaatschappelijk werker

Hoe kom je in contact? Werkelijk in gesprek gaan is slecht mogelijk met beeldbellen.

Ambulant begeleider

De groep die onzichtbaar is en geen hulp vraagt.

Office manager

Het emotionele welzijn van jongeren in gesloten instellingen en dat van hun ouders.

Trainer/
ervaringseskundig ouder

Verborgen eenzaamheid, problemen thuis en geen mogelijkheid die te ontvluchten.

Buurtwerker

Dat ze vereenzamen, niet weten wat ze moeten doen en daarom het verkeerde pad op gaan.

Onderwijsassistent

Dat ze geen of weinig structuur hebben. Dat maakt de kans op bijvoorbeeld gameverslaving groter.

Projectleider

Dat jongeren niet om kunnen gaan met deze vrijheden en zo overlopen in hun emoties.

Senior begeleider

Jongeren raken uit zicht en raken mogelijk ook de motivatie om begeleiding te accepteren kwijt.

Persoonlijk begeleider

Dat er te weinig mogelijkheden zijn op de arbeidsmarkt; participeren wordt moeilijker.

Jobcoach

Het goed zicht krijgen op de veiligheid van jongeren, zowel in de thuissituatie als daarbuiten.

Gezinsmanager

MEE

Vraag 2:

Welke nieuwe manieren heb jij gevonden en gebruik je om jongeren op afstand te begeleiden?

Een enkele jongere wil bellen, veel via de chat. Contact houden is nu het belangrijkste; vertrouwen winnen, zodat ze aangeven dat het niet goed gaat.

Sociaal werker

Sociale media en nieuwere platformen als Houseparty. Wij organiseren challenges, proberen via games contact te krijgen en zijn veel op straat, tussen de jongeren.

Jongerenwerker

Alternatieve vormen van contact brengen ook positieve dingen met zich mee; sommige ouders en jongeren openen en delen gemakkelijker door de gevoelsmatige afstand.

Gedragswetenschapper

Beeldbellen lukt soms; soms zelfs beter dan face-to-facecontact. Maar lang niet alle jongeren stellen zich open voor contact met hulpverlener.

Screener

Als jongerenwerkers hebben wij een online spreekuur opgezet, drie keer per week. We behandelen thema's en jongeren kunnen vragen stellen, live via instagram.

Samenlevingscoach/projectleider/jongerenwerker

Wij werken vaak via teletherapie. Ook de groepstherapie gaat door, zodat kinderen toch wat sociaal contact behouden.

Psycholoog

Beeldbellen, wandel-coachsessie. Afspreken in aula van wijkcentrum zodat we genoeg afstand hebben.

Consulent/clientondersteuner

Meer appen en bellen, ook als zij in eerste instantie niet reageren. Videobellen met studenten met autisme, waarbij zij soms de camera uit hebben en ik aan, zodat ze mij en mijn reactie op hun verhaal kunnen zien.

Intern begeleider & coach

MEE

Vraag 3:

Wat betekent digitalisering voor jouw werk?

Veel op afstand, terwijl mijn werk van dichtbij is.

Schoolmaatschappelijk werker

Ik mis het cliëntcontact, waardoor ik mijn werk minder goed kan doen.

Leerlingenbegeleider

Moeilijk, je mist veel non-verbale communicatie. Als ik jongeren niet ken, kan ik niet met hen beeldbellen. Vergaderen online is enorm vermoeiend. Je mist veel sociaal contact.

Schoolmaatschappelijk werker

Een ontzettend mooi middel, maar je bereikt er niet iedereen mee en het schrikt sommige jongeren af. Ik blijf huisbezoeken essentieel vinden; je krijgt dan veel meer mee.

Consulent

Een makkelijke manier van contact kunnen maken, maar wel veel eenzamer in het werk zijn.

Cliëntondersteuner

Ik mis het zicht binnen het gezins-systeem; de interacties, het horen, zien, voelen en ruiken zijn een groot gemis.

Manager jeugd- en opvoedhulp

Dat we daarin moeten investeren om nu kinderen en gezinnen te kunnen bereiken. Ik geloof wel in blended learning, maar voor nu is het enige middel digitaal/online.

Mede-oprichter schoolbrede methode

Enerzijds efficiënt en met tijdswinst werken. Anderzijds minder ruimte voor emoties/non-verbale signalen en letterlijk op afstand communiceren. Beeldbellen is soms vermoeiend.

Consulent

Contact is minder persoonlijk, maar het is in ieder geval mogelijk. Biedt ook perspectief voor de toekomst; als jongeren in de normale situatie niet aanwezig kunnen zijn, zijn er via digitalisering toch extra mogelijkheden bij gekomen.

Trajectbegeleider passend onderwijs